

בסינתא דשמאי

מעלות
מרכז ישיבת מעלות
לשולחן השבת
עלון שבועי לבוגרי הישיבה

שבת פרשת ויחי
י"ד טבת תשפ"ג

גיליון מס' 48
מומלץ להדפיס את העלון לקראת שבת

העלון מוקדש לדמותו ולעילוי נשמתו של הרב חיים אליעזר מילר זצ"ל ראש ישיבת הסדר מעלות בשנים תשל"ו - תש"נ

מתוך דברי תורתו | הרב מילר זצ"ל | יחוד ה' - לפרשת ויחי | הרב ויצמן

הרב"ם בהלכות קריאת שמע אומר (פ"א, ה"ד): "מסורת היא בידינו, שבשעה שקיבץ יעקב אבינו את בניו במצרים בשעת מיתתו, ציווה ויזרום על ייחוד השם". כשיעקב מכנס את בניו, הוא שואל אותם על ייחוד ה' או מקיימים באמירת קריאת שמע, אך היא גם מצוה בפני עצמה. האמונה בייחוד ה' מלווה את האדם בכל רגע. אמונה זו היא הנקודה המכרעת במאבקנו מול אומות עולם.

ייחוד ה', כולל גם קבלת עול מלכות שמים (ראשי תיבות: "שמע"). האמונה הזו מובילה לקבלת עול - לקבלת מלכותו של הקב"ה עלינו. ייחוד ה' זו הנקודה המרכזית שעם ישראל צריך להופיע בעולם.

גם הציונות תלויה בכך. כל זמן שהציונות מרוקנת משם שמים - הקשיים ימשיכו ללוות אותנו חלילה. רק כשנקבל על עצמנו עול מלכות שמים, תקבל הציונות את מקומה הנכון. איננו יודעים כמה מעם ישראל צריכים לקבל על עצמם את ייחוד ה', כדי שייחשב הדבר שעם ישראל קיבל זאת על עצמו. כל אחד יכול להכריע את הכף. כל אחד שמקבל על עצמו עול מלכות שמים וחי את חייו בצורה הנכונה, קובע את מעמדו של עם ישראל כולו.

הציונות יכולה להיות הדבר הגדול ביותר: "בשוב ה' את ישיבת ציון קיינו פְּחֻלְמִים" (תהלים קכ"ו, א'). אך אם לא יופיע שם שמים עליה בעוצמה גדולה - הרי זו כריתה של הענף עליו אנו יושבים, ויכולה היא להיפך למציאות קשה ומכאיבה. המצב הרוחני תלוי בנו, בהתחזקותנו ב"שמע ישראל" - בייחוד ה', וב"לישועתך קיויתי ה'" - בצפייה לישועה.

זו גם המטרה של "פנים אל פנים". לגלות בכל אדם את הנקודה הפנימית היפה שלו - את הקישור לציונות, לארץ ישראל, לעם ישראל ולתורה. הכל באהבה ולא חלילה בשנאה. נתחזק ב"שמע ישראל", ובע"ה האומות יהיו נמסרים בידינו, ונזכה לשקט ושלוה, לאורך ימים ושנים טובות.

מתוך שיעור שניתן בתאריך י"א טבת תשע"ו
השיעור המלא נמצא באתר הישיבה

בפרשת "כי תבוא" מובא (דברים כ"ו, ט"ז): "היום ה' א-ל-ה' א-ל-ישראל...". וברש"י: "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים, כאילו היום נצטווית עליהם". ובהמשך (שם כ"ז, ט'): "וידבר משה ויהפך ה' א-ל-ישראל לאמר ה' א-ל-ישראל היום ה' א-ל-ישראל...". וברש"י שוב: "בכל יום יהיו בעיניך כאילו היום באת עימו בברית".

הגמרא במסכת ברכות שואלת (דף ס"ג ע"ב): "וכי אותו היום נתנה תורה לישראל, והלא אותו יום סוף ארבעים שנה היה? אלא ללמדך שחביבה תורה על לומדיה בכל יום ויום כיום שנתנה מהר סיני. אמר ר' תנחום בריה דר' חייא איש כפר עכו: תדע, שהרי אדם קורא קריאת שמע שחרית וערבית, וערב אחד אינו קורא דומה כמי שלא קרא קריאת שמע מעולם".

והמפרשים מתקשים בהבנת הביטוי "תדע", ובהבנת החומרה הגדולה של מי שלא קרא פעם אחת קריאת שמע. מדוע זה מבטל את כל קריאות שמע שכן נקראו?

ננסה להבין זאת בעזרת דברי חכמינו ב"אבות דרבי נתן". חז"ל מונים שם מספר דברים "המוציאים את האדם מן העולם" ובהם: "שנת שחרית". ומדוע? "שנמצא עובר את זמן קריאת שמע ונמצא בטל כל היום מתורה".

איך אפשר לקשור בין שני הדברים? האם אי אפשר לעסוק בתורה למרות שלא קראנו קריאת שמע?!

חכמינו מלמדים אותנו עקרון חשוב. התורה איננה 'מדע' נוסף. בעולם המדע מבחינים בהתקדמות בצעדי ענק. התקדמות זו באה לידי ביטוי בין השאר בכך שמדענים מבטלים את דברי קודמיהם, מוכיחים ההיפך מהם וכך מתקדמים. אך בעולם התורה זה לא כך! חכמי ישראל האחרונים מבטלים דעתם בפני הראשונים, ועל אחת כמה וכמה בפני תנאים ואמוראים.

כשעמדנו בקבלת התורה היינו בשיא המדרגה, ולאחריה היו ירידות ונפילות. העבודה שלנו, כחלק מעבודת הדורות, היא לשאוף לחזור לדרגה של אבותינו במעמד הר סיני.

זו כוונת המדרשים הנ"ל. היכולת שלנו לראות את התורה כ'חדשה' היא ביטוי לשמירת הרציפות והבנת הקשר שלנו אל אבותינו הראשונים ואל נותן התורה. העובדה שאדם אינו קורא קריאת שמע יוצרת ניתוק מהר סיני ומנותן התורה. גם אם ילמד תורה במשך כל היום, לא יהיה בה הרבה תועלת מכיוון שהיא מנותקת מן המקור ומן השרש.

הרציפות, ההתמדה וההתייחסות לתורה כאילו היום קיבלנו אותה, הם הערך והערובה לחיבור לנותן התורה ולכל עבודת ה' שלנו כדי שתהיה שלימה, אמיתית ומחוברת להר סיני.

ישיבת מעלות מודיעה בצער
על פטירתו של הרב חיים אליעזר מילר זצ"ל
ראש הישיבה בשנים תשל"ו - תש"נ
ישבו שבוע ברחוב הרב עזראל 89, ירושלים

הרב מילר זצ"ל | התמונות באדיבות המשפחה

מתוך סיכום חופשי על ידי אחד התלמידים ועל פי הבנתו האישית לשיעור על פרשת "כי תבוא" שהועבר בתאריך כ' אלול תשמ"ב

פינת הילדים

חשינות חיפוש כפרה וברכה

(לאחר מציאת המושג בקשו בשולחן שבת מאבאמא להרחיב על המושג שמצאתם)

חזרים כעוזה הכא...

1. מדוע בסוף ימיו קרא יעקב דוקא "לבנו ליוסף"?
2. על מי נתנבא יעקב בברכתו לשבט דן, ובפרט באמרו: "לישועתך קיויתי ה'?"
3. האם יוסף שינה את יחסו כלפי האחים לאחר מות יעקב אביהם?

"יש קשר הדוק בין דרגת האמונה לבין עצם הישועה והגאולה. לכן זירז יעקב אבינו את בניו בענייני האמונה, על מנת שהקץ יוכל להתגלות"
(הרב אברהם אלקנה כהנא שפירא זצ"ל, מובא ב"אמרי שפר", פרשת ויחי, עמוד צד)

